

1870, havde man peget hen paa, at det var en ganske anden Sag med en Magt som Frankrig; den kunde sagtens forsvare sig, da den var en Stormagt. Nei! Næstefter at det staaer i hans Haand, som er Stormagten over alle Stormagter, heror jo Meget paa den hele politiske Stilling i det Dieblis, hoort vi trues, og naar det fra en vis Side er sagt, at vi ikke kunne vente at faae nogenstomhelst Hjælp, thi det viste sig i 1864, at vi da ingen fik, saa er det en frist, — jeg kan næsten sige: blødende — Kjendsgjerning, at vi ingen Hjælp fik, men jeg vil spørge: Hvem var Skyld i, at vi ingen fik? Det skulde dog vel ikke være det, at Hæren ikke var i Stand til, ikke var saaledes øvet, udrustet og beaandet maaste, at vi ved en stor Gjærning kunde bringe den politiske Vægtstaaal til at helde til vor Fordel; maaste ubleev Hjælpen netop paa Grund af dette, og vi vide, at den stod ikke saa langt fra. Dette er derfor en Mistroist, som jeg paa ingen Maade kan dele. Jeg mener simpelt hen, at man kan prutte om mange Ting i Livet, men det vilde være Daarskab at prutte om, hvad det kan koste at gjøre alt Muligt for at værges sit Liv. Selv om vi kun vare to eller tre i Følge og skulde færdes gennem et usikkert Land — jeg vil intet nævne i Europa for ikke at sætte Ministeriet i Forlegenhed — saa er det jo dog klart, at vi vilde søge at værges os, uagtet det maatte være os temmelig klart, at bleve vi overfaldne af Stimmænd, vilde de være saaledes væbnede og udgjøre et saa stort Tal, at vi selvfølgelig maatte ligge under. Nei, her gjælder det, som en tidligere Krigsminister ganske rigtig har sagt, at vi bør sælge vort Liv saa dyrt som muligt; det er dette, vi i alt Fald kunne naae, og jeg viger ikke tilbage for den Betragtning, at jeg hellere vil falde med Væe end leve med Stam. Jeg kan godt forstaa, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgfreds (N. Jensen) ikke deler denne „Talemaade“, men for mig er det mere end en Talemaade, og da jeg tør sige, at jeg i alt Fald har vist min Redebonhed til at leve i Overensstemmelse med den Grundsatning, haaber jeg, at Ingen tager det fortrydelig op. Det kan ikke falde mig ind at prale af, at jeg frivillig har deltaget i Danmarks Krige, thi de Allerfleste ville maaste anse det for Daarskab; altsaa er der ikke Tale om at prale deraf her, men jeg tror, at det er den rette Betragtning, at et Folk ikke engang har Lov til at lade noget Middel uforsøgt til at gjøre den størst mulige Modstand, at hvad Folket raader over af Smille, Guld og Blod, er ikke for dyrt til dette One, at gjøre den størst mulige Modstand mod en Fjende. Er der nemlig Noget, der maa være os hjært og dyrebart, er det Livet; thi uden det nytter det dog ikke, hvor meget Sul vi have i Baghaanden. Naar vi ikke engang have Livet, hvem kan da nytte Sulet? Det er denne Grundbetragtning, der gjør, at jeg for saa vidt har været en Tilhænger af den nu gjældende Hærløvs

og kan slutte mig i alt Besentligt til det foreliggende Forslag. Men vi maa naturligvis heller ikke tabe de finansielle Formaal af Sigte, det er ingenlunde min Mening, — jeg skal ikke dvæle derved, da det er saa udfølgelig omtalt —; thi det er nødvendigt, at vi ikke i Færens Dieblis skulle komme til at staa som dem, der have afkræftet os finansielt for at tilveiebringe et stort Værg, som vi da ikke have Kræfter til at svinge. One denne Betragtning er tilstrækkelig til at godtgjøre, at finansielle Hensyn maa tages; men naar der f. Ex. er sagt, at vi ikke kunne undvære Mere til Hæren og Forsvarsvesenet i det Hele, som det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgfreds (Thorup) har udtalt, saa forekommer det mig, at det er at sætte Forsvarsvesenet ned paa et aldeles mærkelig lavt Trin i Samfundets Interesser. Vi kunne ikke undvære Mere, siges der; men man spørger ikke om, hvad man kan undvære, thi det er nødvendigt. — Men vi komme nu til det social-politiske Hensyn, som har gjort sig gjældende, som jeg før sagde, ved den nuværende Hærløvs og ogsaa ved dette Forslag. Det er dette, der har skaffet os den Bestemmelse paa Halsen, at alt det vaabenbygtige Mandskab skal uddannes. Deri er jeg vel at mærke ogsaa enig; men Hærløvs og Forslaget kræve, at alt det vaabenføre Mandskab — jeg foretrækker dette Udtryk „vaabenfør“, thi Vaabenbygtigheden kommer først, naar den Vaabenføre har lært at bruge Vaaben — skal uddannes ved Hæren, medens det efter min Mening ikke bør uddannes ved Hæren. Det overflødende Tal, som Hæren ikke har Brug for, som den kun har Nøje med at faae uddannet, og som derfor er til Skade for den virksomhedsfulde Uddannelse, vil jeg uddanne, om jeg saa maa sige, i Hjemmet, og det er derfor, at jeg har tilladt mig at tage Ordet saa sent henne i Forhandlingen, fordi jeg virkelig her har en ny Tanke, for saa vidt ny, som Tanker kunne være nye, idet den nemlig ikke tidligere er bleven udtalt her i Thinget under denne Sags Forhandling, og en yderligere gaende Nøje kræves der jo ikke for at omtale den. Jeg har nemlig fundet en Udvei, ad hvilken man under Hensyn til de militære Krav dog ogsaa kan varetage det finansielle og det social-politiske Hensyn, nemlig, hvad det sidste angaar, Vernepligtsbyrden saa vidt mulige ligelige Fordeling, thi vi maa overalt huske paa, at videre naae vi ikke, end at Vernepligtsbyrden bliver saa nogenlunde tilnærmelsesvis lige fordelt. Mere have vi ikke engang kunnet naae ved Hærløvs af 1867. Der er Ingen, der vil sige, at Hærløvs af 1867 har opnaaet hele det Formaal, som den aabenbart har havt for Øie, at dele Vernepligtsbyrden lige mellem alt Mandskab. Jeg vil blot pege her paa Undercorporalerne. Denne Ulighed skal nu bortfalde, og det er et Fremstridt i denne Retning, men Forskjellen i Tjenestebyrden ved de forskellige Vaaben vedbliver, af Militærarbeiderne